

[...]

Directie Europa

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Nederland
www.rijksoverheid.nl
Nederland
www.nederlandwereldwijd.nl

Contact

wob@minbuza.nl

Onze referentie

BZ-2021.84126

Datum 8 maart 2022

Betreft Reactie op uw Wob-verzoek

Geachte [...],

In uw brief van 29 augustus 2019, ontvangen op 3 september 2019, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) informatie verzocht over "de erkenning van de Armeense genocide". U vraagt informatie over "(de erkenning van) de Armeense genocide" van 1 januari 2000 tot en met 29 augustus 2019, met name:

1. Alle relevante beleidsdocumenten;
2. Alle interne correspondentie binnen het ministerie van Buitenlandse Zaken;
3. Alle externe correspondentie met andere organen van de Staat en derde partijen (waaronder andere staten);
4. Alle notulen van vergaderingen en interne en extern ontvangen notities over dit onderwerp;
5. Alle externe correspondentie over het onderwerp, met name met Armeense organisaties in Nederland, en wetenschappers en wetenschappelijke instituten.

Daarnaast vraagt u informatie en documenten die verband houden met:

- a. (de bepaling van) het standpunt van de regering over diverse moties;
- b. Het gezamenlijk advies van de Commissie van advies inzake Volkenrechtelijke vraagstukken (CAVV) en de Extern Volkenrechtelijk Adviseur (EVA) over het gebruik van de term 'genocide' door politici, met name de kabinetsreactie op dat advies;
- c. De oprichting van het Armeense genocidemonument op de begraafplaats 'de Boskamp' in Assen in 2000/2001 alsmede rond

de oprichting en inwijding van het monument op het terrein van de Armeense Kerk in Almelo in 2014.

Datum
8 maart 2022

Onze referentie
BZ-2021.84126

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij e-mail van 3 september 2019. In de e-mail van 2 oktober 2019 is de beslistermijn met vier weken verdaagd.

Op 4 oktober 2019 werd dezerzijds per e-mail voorgesteld met deelbesluiten te werken. Op 11 oktober 2019 ging u per e-mail akkoord met deze aanpak en de afspraak om na publicatie van het eerste deelbesluit dit tweede deelbesluit met u te bespreken. Dit werd dezerzijds per e-mail van 12 oktober 2019 bevestigd. Het eerste deelbesluit van 28 april 2021 ging u toe per e-mail van 3 mei 2021. Dit deelbesluit omvat de periode waarin reeds sprake is van digitalisering van onze archieven. In deze digitale archieven zijn stukken gevonden die teruggaan tot 2014.

Op 8 juli 2021 werd op het ministerie van Buitenlandse Zaken het tweede deelbesluit met u besproken. Dit tweede deelbesluit omvat de documenten die van het jaar 2000 in onze fysieke archieven zijn aangetroffen.

Met betrekking tot uw verzoek om informatie bericht ik u als volgt.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar de bijlage.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn in het kader van dit tweede deelbesluit in totaal 179 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage bij dit besluit is gevoegd. In de inventarislijst staat opgenomen wat per document de gemaakte keuze is qua openbaarheid en welke uitzonderingsgronden zijn toegepast, zodat per document duidelijk is wat is besloten.

Zienswijzen

U bent er over geïnformeerd in het gesprek op 8 juli 2021 dat er derde belanghebbenden zijn bij de openbaarmaking van meerdere documenten en dat deze in de gelegenheid zijn gesteld hierover hun zienswijze te geven.

De zienswijzen van de derde belanghebbenden heb ik in mijn belangenafweging meegenomen.

Besluit

Ik heb besloten (deels) aan uw verzoek tegemoet te komen en de informatie waarom u verzocht (deels) openbaar te maken.

Datum

8 maart 2022

Onze referentie

BZ-2021.84126

Daarnaast heb ik besloten 37 documenten integraal niet openbaar te maken. Voor de motivering verwijs ik naar onderdeel 'Overwegingen' van dit besluit.

Buiten reikwijdte

Delen van meerdere documenten hebben geen betrekking op informatie die u heeft verzocht in het kader van dit Wob-verzoek. Deze informatie wordt daarom niet verstrekt en is niet beoordeeld op grond van de Wob. Volledigheidshalve zijn deze documenten wel in de inventarislijst opgenomen met de vermelding 'buiten verzoek'.

Reeds openbaar

Acht documenten bevatten reeds openbare informatie. De Wob is niet van toepassing op reeds openbare informatie. Op de inventarislijst is dit aangegeven aan de hand van de vermelding 'reeds openbaar'.

Overwegingen

Algemene overweging: openbaarheid t.a.v. een ieder

Allereerst wil ik u wijzen op het volgende. Ingevolge artikel 3, vijfde lid, van de Wob, wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11 van de Wob.

Het recht op openbaarmaking op grond van de Wob dient uitsluitend het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Daarom kan ten aanzien van de openbaarheid geen onderscheid worden gemaakt naar gelang de persoon of de bedoeling of belangen van de verzoeker. Bij de te verrichten belangenafweging worden dan ook betrokken het algemene belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie en de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker.

Evenmin kent de Wob een beperkte vorm van openbaarmaking. Dit betekent dat openbaarmaking van de gevraagde documenten uitsluitend aan u op grond van de Wob niet mogelijk is. Indien ik aan u de betreffende documenten verstrek, moet ik deze ook aan anderen geven indien zij daarom verzoeken. In dat licht vinden de onderstaande belangenafwegingen dan ook plaats.

Veiligheid van de Staat

Op grond van artikel 10, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wob blijft het verstrekken van informatie achterwege voor zover dit de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden. Bij de toepassing van de Wob wordt de veiligheid van personen ook gerekend tot de veiligheid van de Staat. Naar mijn oordeel kan openbaarmaking van een pagina uit het document met nummer 166550 de veiligheid van de Staat in gevaar brengen. Ik zal deze informatie dan ook niet openbaar maken.

Datum

8 maart 2022

Onze referentie

BZ-2021.84126

Betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties.

Bij bepaalde passages uit meerdere documenten is het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten in het geding.

Vertrouwelijke gremia

De documenten met nummers 166335, 166393, 166472, 166539 bevatten (passages van) verslagen van vertrouwelijke gremia. Ik voorzie dat de betrekkingen met de betrokken landen en organisaties zal verslechteren indien ik thans overga tot het openbaarmaken van informatie uit deze vertrouwelijke gremia. Ook voorzie ik dat andere landen in de toekomst minder geneigd zullen zijn om het Ministerie van Buitenlandse Zaken (vertrouwelijk) informatie te verstrekken, waardoor het Nederlands buitenlandse beleid mogelijk schade oploopt. Ik ben van oordeel dat het belang van goede betrekkingen ten aanzien van deze vier documenten dient te prevaleren boven het belang van openbaarheid. Ik heb daarom besloten de desbetreffende informatie niet openbaar te maken.

Commentaar

De documenten met nummers 166337, 166392, 166396, 166401, 166404, 166437, 166458, 166465, 166472, 166475, 166476, 166477, 166478, 166481, 166515, 166516, 166518, 166522, 166523, 166526, 166530, 166532, 166533, 166536, 166539, 166544, 166552, 166553, 166554, 166563, 166564, 166569, 166571, 166572, 166574, 166599, 166600, 166606, 166612, 167653, 167654 bevatten passages waarin de binnen- en buitenlandse politiek van andere landen en organisaties worden becommentarieerd. Ik voorzie dat de betrekkingen met deze en andere landen in de toekomst stroever zullen verlopen indien ik thans

overga tot openbaarmaking van dit commentaar. Enerzijds omdat het commentaar scherpe beschrijvingen kan bevatten, anderszijds omdat derden gebruik zouden kunnen maken van Nederlandse observaties. Ik ben van oordeel dat het belang van goede betrekkingen ten aanzien van voornoemde documenten dient te prevaleren boven het belang van openbaarheid. Daarbij heb ik tevens, doch niet in doorslaggevende mate, in mijn belangenafweging meegewogen dat mijn ambtenaren in de toekomst ook in vrijheid commentaar moeten kunnen blijven leveren op buitenlandse politieke gebeurtenissen. Ik heb daarom besloten de desbetreffende informatie niet openbaar te maken.

Datum

8 maart 2022

Onze referentie

BZ-2021.84126

Diplomatiek verkeer

De documenten met nummers 166336, 166337, 166372, 166380, 166381, 166389, 166392, 166395, 166398, 166399, 166400, 166402, 166432, 166465, 166476, 166477, 166504, 166530, 166536, 166539, 166545, 166552, 166553, 166554, 166563, 166572, 166573, 166574, 166585, 166587, 166588, 166589, 166590, 166600, 166602, 166603, 167653, 167654 zijn afkomstig uit of bevatten passages afkomstig uit het diplomatieke verkeer. Ik ben van oordeel dat openbaarmaking van vertrouwelijke, uit het diplomatieke verkeer afkomstige informatie de betrekkingen met de betrokken landen in de toekomst stroever zal kunnen doen verlopen. Tevens voorzie ik dat landen in de toekomst minder geneigd zullen zijn om het Ministerie van Buitenlandse Zaken informatie te verstrekken, indien ik thans overga tot openbaarmaking. Ik ben van oordeel dat het belang van goede betrekkingen ten aanzien van voornoemde documenten dient te prevaleren boven het belang van openbaarheid. Ik heb daarom besloten de desbetreffende informatie niet openbaar te maken.

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd.

In het merendeel van documenten staan persoonsgegevens. Dit betreft bijvoorbeeld namen, e-mailadressen, telefoonnummers en functies. Deze gegevens maak ik niet openbaar. Ik ben van oordeel dat ten aanzien van de genoemde persoonsgegevens de privacy van betrokkenen prevaleert boven het belang van openbaarmaking. De genoemde persoonsgegevens heb ik verwijderd uit de documenten.

Uit de documenten heb ik ook handtekeningen en parafen verwijderd. Dit heb ik onder andere gedaan met het oog op het voorkomen van

identiteitsfraude. Ik ben van oordeel dit belang zwaarder weegt dan het belang van openbaarheid.

Datum

8 maart 2022

Onze referentie

BZ-2021.84126

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

De documenten met nummers 166445, 166447, 166448, 166449, 166450, 166451 en 166616 geven inzicht in de voorbereiding van de Ministerraad, het gaat hier om de zogenaamde Ministerraadnotitie en verslaggeving van hetgeen besproken werd in de Ministerraad. Voor de vergaderingen van de Ministerraad geldt dat een vrije en onbelemmerde uitwisseling van argumenten van wezenlijk belang is. Om die reden voorziet artikel 26 van het Reglement van Orde van de Ministerraad in strikte geheimhouding. Gelet op deze bepaling ben ik van oordeel dat eerbiediging van deze geheimhouding in dit geval dient te prevaleren boven het belang van openbaarmaking. Om die reden zal ik deze informatie niet openbaar maken.

Persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Uitgangspunt van de Wob is dat overheidsinformatie openbaar is. Dit geldt in beginsel ook voor documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad. Dit is het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van overheden in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder het begrip 'documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad' onder meer moeten worden begrepen: nota's van ambtenaren aan hun politieke en ambtelijk leidinggevenden, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen en rapporten van ambtelijke adviescommissies. Degene die de stukken heeft opgesteld moet de bedoeling hebben gehad dat ze zouden dienen voor intern beraad.

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat uit documenten die zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad geen informatie wordt verstrekt

over persoonlijke beleidsopvattingen. Onder 'persoonlijke beleidsopvattingen' wordt verstaan: ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen. Dergelijke opvattingen worden niet openbaar gemaakt omdat een zekere mate van veiligheid en vertrouwelijkheid noodzakelijk is om te kunnen komen tot een effectieve besluitvorming. Ambtenaren en bestuurders moeten onderling en met bewindspersonen kunnen brainstormen. Feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter worden door mij niet beschouwd als persoonlijke beleidsopvattingen. De totstandkoming van beleid en regelgeving wordt met de openbaarheid van dergelijke informatie inzichtelijk.

Datum
8 maart 2022

Onze referentie
BZ-2021.84126

De documenten met nummers 166460, 166531, 166532, 166533, 166535, 166564 en 166568 bevatten passages die zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevatten persoonlijke beleidsopvattingen. Ik verstrek daarover geen informatie.

Ik acht het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering indien de standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Ik zie dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob in niet tot personen herleidbare vorm informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen.

Wijze van openbaarmaking en plaatsing op internet

De documenten die door mij openbaar worden gemaakt op grond van de Wob, treft u bij dit besluit in kopie aan. De openbaar gemaakte documenten en dit besluit worden geplaatst op www.rijksoverheid.nl, zodat ze voor een ieder beschikbaar zijn.

Mocht u naar aanleiding van dit besluit vragen hebben, kunt u contact opnemen met wob@minbuza.nl.

De minister van Buitenlandse Zaken,
namens deze,
Directeur Europa

[Deze brief is niet voorzien van een handtekening vanwege de (werk-) voorschriften rondom Covid-19. In een formele en beveiligde omgeving is vastgelegd dat de beslissingsbevoegde akkoord is met de inhoud van dit document en de verzending.]

Erica Schouten

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen, gericht aan de minister van Buitenlandse Zaken, t.a.v. de directie Juridische Zaken (DJZ), postbus 20061, 2500 EB Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, voorzien van een datum alsmede de naam en het adres van de indiener en dient vergezeld te gaan van de gronden waarop het bezwaar berust, en zo mogelijk, van een afschrift van het besluit waartegen het bezwaar is gericht.

Datum

8 maart 2022

Onze referentie

BZ-2021.84126

Bijlage – Relevante artikelen uit de Wob

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer.

Datum

8 maart 2022

Onze referentie

BZ-2021.84126

Artikel 3

1. Een ieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.
2. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de bestuurlijke aangelegenheid of het daarop betrekking hebbend document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
3. De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.
4. Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan de verzoeker zo spoedig mogelijk om zijn verzoek te preciseren en is het hem daarbij behulpzaam.
5. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.

2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
- b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
- c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
- e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
- f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
- g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

[...]

Datum

8 maart 2022

Onze referentie

BZ-2021.84126

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.

4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.